

Sygn. akt IV KO 133/22

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

w sprawie zażalenia Wiceprezesa Sądu Rejonowego w Olsztynie
na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej Olsztyn-Południe w Olsztynie
z dnia 19 sierpnia 2022 r., sygn. akt 4020-4.Ds.1063.2021 o umorzeniu
dochodzenia,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 30 stycznia 2023 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w Olsztynie
zawartego w postanowieniu z dnia 16 grudnia 2022 r., sygn. akt II Kp 1525/22,
o rozważenie przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu
z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości,
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł :

**przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Olsztynie o sygn. akt II Kp
1525/22 do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Iławie.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Olsztynie wystąpił w inicjatywę przekazania sprawy o sygn. akt II Kp 1525/22 innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości (art. 37 k.p.k.). W uzasadnieniu postanowienia z dnia 16 grudnia 2022 r. wnioskodawca podniósł, że przedmiotowa sprawa dotyczy rozpoznania zażalenia Wiceprezesa Sądu Rejonowego w Olsztynie na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej Olsztyn-Południe w Olsztynie z dnia 19 sierpnia 2022 r., sygn. akt 4020-4.Ds.1063.2021 o umorzeniu dochodzenia, którego

przedmiotem było udaremnienie zaspokojenia wierzyciela, tj. Sądu Rejonowego w Olsztynie i wykonania nakazu zapłaty wydanego przez ten sąd w postępowaniu X C 1394/18, tj. czynu z art. 300 § 2 k.k. W takim układzie procesowym rozpoznanie sprawy przez jakiegokolwiek sędziego Sądu Rejonowego w Olsztynie mogłoby, w ocenie Sądu wnioskującego, wywołać wątpliwości co do bezstronności sądu i osłabić zaufanie społeczne do wymiaru sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

Wprawdzie przepis art. 37 k.p.k. statuuje odstępstwo od konstytucyjnej zasady rozpoznania sprawy przez sąd właściwy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) i jako wyjątek od zasady powinien być interpretowany restrykcyjnie, to jednak nie budzi wątpliwości, że ma on zastosowanie m.in. wtedy, gdy sąd miałby rozpoznać sprawę, w której występuje jako pokrzywdzony przestępstwem, a to z uwagi na szeroko rozumianą zasadę *nemo iudex in causa sua*. W takim układzie procesowym, w odbiorze społecznym mogłoby bowiem powstać uzasadnione przekonanie o braku obiektywizmu i bezstronności sądu, który musiałby orzekać niejako we własnej sprawie. Co istotne, wskazane wątpliwości będą miały miejsce niezależnie od tego, który z sędziów sądu właściwego miejscowo będzie rozstrzygał w przedmiocie procesu. Dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga zatem przekazania innemu sądowi równorzędnemu sprawy, w której sąd właściwy miejscowo występuje jako pokrzywdzony. Taki pogląd jest powszechnie akceptowany zarówno w doktrynie (*vide* H. Paluszkiwicz [w:] *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, red. K. Dudka, Warszawa 2020, s. 122; J. Kosonoga [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1-166*, red. R. A. Stefański, S. Zabłocki, Warszawa 2017, s. 527; T. Grzegorzczak [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Artykuły 1-467. Komentarz*, Warszawa 2014, s. 211), jak i judykaturze (zob. m.in. wyrok SN z dnia 12 września 1968 r., V KRN 392/68, LEX nr 167745; postanowienie SN z dnia 29 października 1991 r., III KO 109/91, LEX nr 21034; postanowienie SN z dnia 17 listopada 2004 r., V KO 70/04, OSNwSK 2004, nr 1, poz. 2119; postanowienie SN z dnia 10 stycznia 2007 r., V KO 107/06, OSNwSK 2007, nr 1, poz. 125; postanowienie SN z dnia 17 stycznia

2008 r., V KO 90/07, OSNwSK 2008, nr 1, poz. 127; postanowienie SN z dnia 16 lipca 2013 r., III KO 52/13, LEX nr 3386241; postanowienie SN z dnia 28 listopada 2018 r., IV KO 87/18, LEX nr 2583807; postanowienie SN z dnia 8 kwietnia 2021 r., IV KO 33/21, LEX nr 3158983; postanowienie SN z dnia 22 grudnia 2021 r., III KO 92/21, LEX nr 3322157).

Bezspornym jest, że w przedmiotowym postępowaniu Sąd Rejonowy w Olsztynie posiada status pokrzywdzonego przestępstwem z art. 300 § 2 k.k. Ponadto zażalenie na postanowienie prokuratora o umorzeniu dochodzenia złożył wiceprezes tego Sądu. Koniecznym jest zatem przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu, która to decyzja ochroni wymiar sprawiedliwości przed posądzeniem o brak obiektywizmu.

Wskazując sąd, który rozpozna sprawę, Sąd Najwyższy kierował się zarówno zasadnością jej przekazania poza apelację białostocką, jak i stosunkowo niewielką odległością od sądu właściwego miejscowo. Sąd Rejonowy w Iławie spełnia oba te kryteria.

Stąd też postanowiono jak na wstępie.